Vegetarisk Tidsskrift

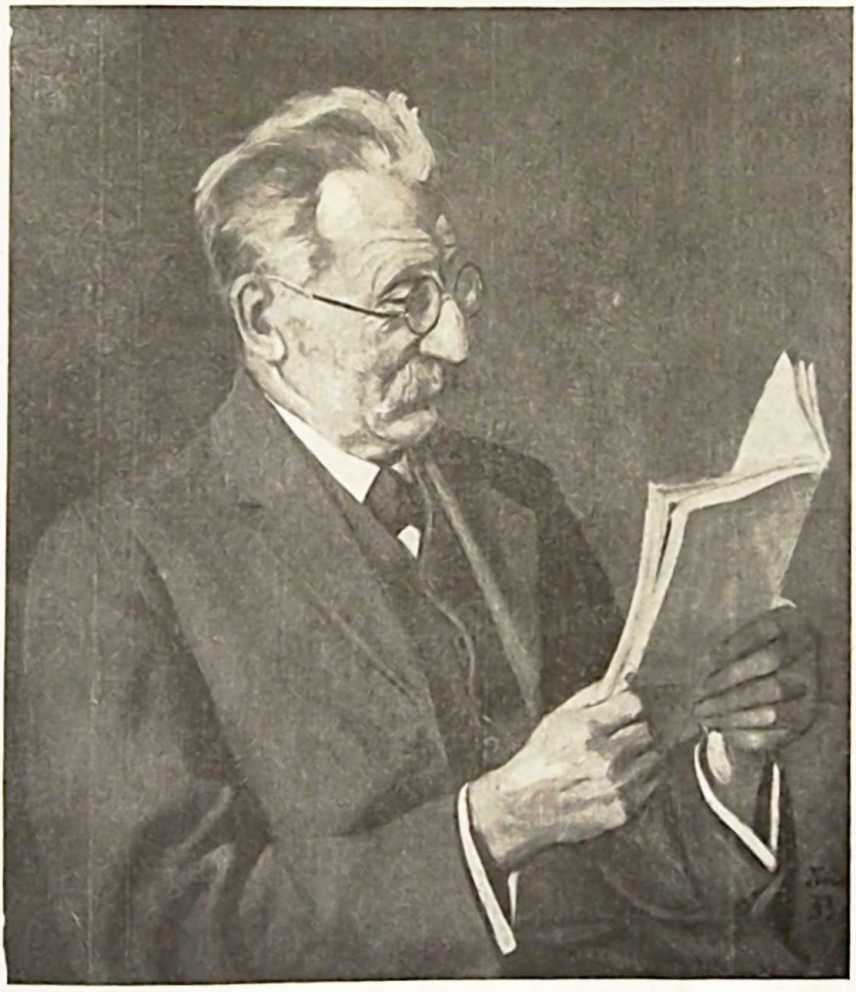

Dr. M. HINDHEDE,
der fylder 80 år den 13. februar.

36. årgang
nummer 2
1. februar 1942

Udgivet af Dansk
vegetarisk forening

Medlemsmøde i Københavnsafdelingen

onsdag den 11. februar i Kvindelig læseforening, Gl. Mønt 1.

Kl. 19,30 præcis: Ordinær generalforsamling i Københavnsafdelingen af D.v.f. Dagsorden i henhold til lovenes § 7.

Kl. 20,15: Foredrag af videnskabelig assistent ved universitetets zoologiske musæum, hr. cand mag. Svend Greisler Heding: „Zoologiens syn på vegetarismen" med påfølgende diskussion:

Logik er ikke altid den egenskab, der præger homo sapiens: det vise menneske. Når det gælder spørgsmålet intelligens, har de fleste intet imod at blive klassificeret med de højt udviklede aber; men når der er tale om ernæring, betræder man strax en anden sti: svinenes, og erklærer sig for altædere.

For at høre, hvad zoologerne har at sige i denne sag, har vi opfordret hr. Greisler Heding til at holde ovennævnte foredrag for os. Hr. Heding har ikke bundet sig til at fortie en eneste tand eller andet, der måtte tale imod vegetarismen — tværtimod — og er kendt som en slagfærdig og langtfra kedelig taler. Dr. phil. A. Bruun og magister Herluf Petersen („Maden paa Grøftekanten") har tilsagt deres deltagelse i diskussionen. Vi opfordrer alle medlemmer til at møde op og til at tage del i forhandlingerne. Det bliver sikkert en aften ud over det almindelige.

Adgang er gratis. Alle er velkomne. Fælles „kaffebord" for hvem der måtte ønske at deltage à 1,50 inclusive drikkepenge.

Foreningen Nordisk solsport er indbudt.

Bestyrelsen.

Dr. M. Hindhede 80 år.

Et af verdens bedst kendte navne inden for ernæringsvidenskaben leverer i denne måned beviset for, at den ernæringsmåde, han i ca. 40 år har gjort sig til talsmand for, kan holde en mand i fuld vigeur ialtfald til han bliver 80 år. Der er adskillige videnskabsmænd, der har doceret ernæringsteorier, som skulde forny den stakkels menneskehed, skabe en ny Adam. Men de levede ikke selv efter anvisningerne. Den gamle Adam havde overtaget og bestemte dermed deres undergang. Og folket troede ikke på deres teorier, men fulgte for øvrigt deres dårlige exempel og vandrede ad den brede vej, som fører til fortabelse.

Hindhede har alle dage været en tilforladelighedens mand. Han vidste mere end han sagde, og han sagde kun, hvad han havde bevist med sig selv eller andre mennesker. Og den åndens og viljens uafhængighed, som er den sande videnskabsmands kendemærke, besidder han i fuldt mål. Navnet Hindhede betegner ikke blot en videnskabsmand, men en udpræget og stærk personlighed, forlenet med en nøjsomhed, som er hans rige fædrearv.

Mon den 10-årige hyrdedreng der langt ude i Vestjylland for nu 70 år siden drømte om, at han engang skulde gribe afgørende og heldigt ind i sit lands ernæringsforhold i en vanskelig tid? Og det i kraft af resultater, som han ved langvarige og tålmodigt, ja stædigt gennemførte forsøg var nået til. Det var resultater, som brød med sædvaner og overleveret „videnskab". Det er vel især æggehvidespørgsmålet, som karakteriserer Hindhede som videnskabsmand; men hans område er meget større. Han vidste, at de gamle æggehvidenormer var altfor store og derfor skadelige. Og han veg ikke tilbage for selv de største navne, da han først havde nået sin overbevisning.

Hindhede betyder et tidehverv i ernæringens historie, ikke alene i Danmark, men også — og måske i endnu højere grad — i hele verden. Han citeres overalt. Han bruges uden at man nævner hans navn. Han anføres som foregangsmanden, en ernæringens revolutionsmand, en revser af gammel og sundhedsfarlig slendrian og vane.

Han har vel ikke sagt det sidste ord i ernæringsspørgsmålet, men han har sagt det rigtige og det vigtigste. Og han har gjort det med fynd og klem.

Der har stået og der står stadig gny om hans navn og hans virke. Så ung og lidet forældet er den 80-årige, at han faktisk i dag er mere aktuel end nogensinde. Hans teorier kan endnu engang frelse en verden fra sultedøden, en verden, som er i færd med at grave sin egen grav. Han har nu heller aldrig sparet på krudtet, tværtimod. Han har været ufortrøden og slået til, når han syntes, at forholdene indbød dertil.

Det er en af hans store fortjenester, at han ikke lukkede sig inde i sit laboratorium. Han er ingen videnskabelig navlekigger, men en udpræget menneskeven, en folkets søn. Og han er sit folk en god søn. At vi le betyder for ham at vidne. Og det har været et nøgternt og sundt vidnesbyrd.

Skønt Hindhede i alt væsentligt står på vegetarismens linie, så er vi dog heller ikke gået ram forbi. Og det har såvist ikke været til nogen skade. Det har tvunget os til redeligere undersøgelse og roligere undersøgelse. Et og andet vildskud blev holdt i ave eller fjernet, og det har kun været en vinding for principperne, som er forbleven intakte.

Det er en vegetar, som skriver disse linier, og en vegetar, som står i stor taknemmelighedsgæld til dr. Hindhede. Ikke at han viste vejen, som vi skulde gå — den var betrådt, før Hindhede stod frem. Men fordi hans undersøgelser og resultater gav den videnskabelige rygrad og sikkerhed, som det er rart at have i en verden, hvor man er tvungen til at gå imod strømmen, hvis man vil holde hovedet oven vande og ikke gå til grunde med de andre.

Men hvad der gælder den enkelte vegetar, gælder bevægelsen som helhed.

Hindhede er vel ikke direkte en af vore og har aldrig givet sig ud derfor. Men vi ærer ham som en høvding, der også for os har været en fører. Gid han endnu længe må blive stående som det personlige bevis for sin livsførelses rigtighed!

St. Fink-Jensen.

Æblesituationen

er efterhånden blevet ret uklar. Der er knaphed på denne efterspurgte vare, men hvad grunden er, kan man ikke blive enig om. Gartnerforeningens formand, hr. P. Bech, har på årsmødet i Erhvervsraadet for Gartneri og Erhvervshavebrug udtalt:

„Tilførslerne er små — men hvorfor? Den dag priskontrolrådet indførte maximalpriserne, indførtes tillige et kaos i den legitime æblehandel, og ordningen, der brutalt skar priserne 20 pct. ned, medførte en enorm stigning i forbruget. . . .

Vort høstlal fra efteråret, ca. 120 mill. kg, holder stik, men fordelingen blev desværre fastsat på basis af andre tal.

Det store forbrug, som de billige priser har bevirket, har givet til resultat, at lagrene er sluppet op en måned eller to for hurtigt. . . . Hvis der ikke var kommet maximalpriser, var priserne nok blevet lidt højere, men man havde undgået de store opkøb og haft æbler til hele vinteren."

Maximalpriserne på æbler blev fastsat, fordi forbrugerne i almindelighed ikke kunde betale de priser, frugtavlerne ønskede. Det var en nødvendighed for samfundet at gribe ind, og det havde set bedre ud, om frugtavlerne havde erkendt, at når flertallet af befolkningen må se indtægterne gå ned til og under sultegrænsen, så lider frugtavlerne ikke stor skade ved, at deres fortjeneste beskæres en smule. Det er ikke indtægterne på 100,000, der skal beskyttes.

At det er de private beredskabskøb, der har medført æbleknapheden, er sikkert ikke rigtigt. En høst på 120 mill. kg med et industriforbrug og en export på ca. 30 mill. kg giver til rest 5 mill. kasser spiseæbler. Regner vi med, at ca. 150,000 husstande har købt i beredskab, bliver det ca. 34 kasser til hver. Hvem tror det? I særdeleshed da man ved, hvor svært det var at få æbler, da maximalprisen blev indført.

„Politiken"s omtale af hr. Hardy-Hansen giver også et fingerpeg: „Også formanden for „Dansk Frugtavl", plantageejer Hardy-Hansen har været ude og holdt en tale, han ikke burde have holdt. Han meddelte, at . . . alle landets store frugtplantager havde indstillet al pakning og sortering af æbler . . . altså strejke."

Den mulighed kan vel heller ikke helt afvises, at høsten ikke har været så stor som angivet, og at frugtavlerne i efteråret stødte så stærkt i trompeten for at skabe et passende grundlag for større export. Det er tvivlsomt, at frugtavlerne har nogen

direkte fordel af export. Priserne, der fås, er ikke så store, at det ikke lige så godt kan betale sig at sælge frugten her i landet. Derimod vilde en forøget export i tilsvarende grad formindske de hjemlige beholdninger og medføre en højere salgspris.

En sådan formodning kan ikke afvises med de sædvanlige fraser, og det er muligt, at betragtninger af denne art også har haft indflydelse ved maximalprisernes fastsættelse.

Det nytter heller ikke, at man søger at skyde skylden for æblemangelen over på priskontrolrådet, der kun har gjort sin pligt: At forhindre en unødvendig prisforhøjelse.

Det er også værd at lægge mærke til en udtalelse af folketingsmand Bertel Dahlgård, der er medlem af priskontrolrådet:

„Den tankegang, der i går satte sit kronskud i en organisationsformands (P. Bechs) udtalelser om, at det er urimeligt at skulle sælge et dansk æble for 12 øre, når en appelsin, indført fra Italien, koster 40 øre, må simpelthen udryddes, og sker dette ikke, da vil alle producerende erhverv en dag bitterligt komme til at angre det."

Forholdene er for alvorlige til, at hårdkogte forretningsmænd vedblivende kan få lov til at misrøgte dansk erhvervsliv. Det er befolkningens livsinteresser, det drejer sig om, og hensynet til dem går forud for hensynet til producenternes ønsker om en større fortjeneste.

Wilh. Date.

Nytårsfesten

i Københavnsafdelingen den 11. januar i Kvindelig læseforening forløb fra først til sidst til deltagernes fulde tilfredshed. Der var 70 anmeldelser til middagen, og Kvindelig læseforenings køkkenchef høstede megen ros baade for maden og for den fixe anretning.

I sin velkomsttale udtrykte formanden, repr. N. Nielsen, sin glæde over den uventet store tilslutning til hans forslag om en nytårsmiddag for vegetarer, en idé, han selv havde fundet dristig, dels fordi en festmiddag i disse tider ikke kan arrangeres så billigt, at alle kan være med, og dels fordi vegetarerne har så forskellige meninger om mad, at det kunde volde besvær at få sammensat en menu, der kunde „trække". Men det var altså lykkedes, og for resten havde både dag- og aftenbladene gjort deres læsere opmærksom på vor nytårsmiddag, selv om det var med bemærkninger om „syntetisk andesteg" eller lign.

Skoleinspektør Egerod holdt en meget original tale for damerne, hvori han bl. a. priste dem lykkelige, fordi de havde mulighed for at udfylde den ædle opgave — eller burde have det — at hæge og hygge om deres respektive mænd. — Frk. Margrethe Noll udtrykte i sit spirituelle gensvar til hr. Egerod sin taknemmelighed over, at hun ikke på sine gamle dage havde „en gammel stodder at varte op!"

Efter middagen passiaredes der i de tilstødende værelser, medens salen blev ryddet, før man i et antal af ca. 100 gik ind til aftenens underholdning. Formanden bød de fremmødte velkommen, hvad enten de var kommen af loyalitetsfølelse over for foreningen eller som følge af den velvilje over for vegetarismen og vegetarerne, der spores i det store publikum, en velvilje, som sikkert skyldes, at mange husmødre i disse økonomisk så

svære tider bevidst eller ubevidst er vegetarerne taknemlige; fordi disse har påvist og ved deres årelange agitation har gjort det almindelig kendt, at folk ikke dør af sult eller sætter helbredet på spil, selv om de udelader de dyre animalske fødemidler af kosten Formanden mente, at vegetarerne i grunden var brødrene Houlberg en tak skyldig, og udtrykte sin undren over, at først i disse tider, hvor aviserne har svært ved at finde stof, synes folks æstetiske sans at vågne, og man får øjnene op for det, der foregår — og sikkert altid er foregået — der, hvor dyrelig præpareres til menneskeføde. Man opdager, at der er anden og mere tilknytning end den sproglige mellem ordene grise og griseri.

Formanden håbede dog, at hovedgrunden til publikums velvilje var den vågnende forståelse af, at vegetarerne i disse tider, hvor masseslagtninger finder sted over store dele af vor jord, er inde på det rigtige, når de kræver respekt for vore medskabningers liv. Han tænkte ikke blot på de stakkels heste, der lemlæstes som ofre på krigens alter, og håbede, at dette krav om respekt for livet måtte voxe sig stærkt i det nye år.

Koncertsangerinde, frk. Inge Michelsen glædede derpå forsamlingen med en række danske og svenske sange og måtte efterkomme kravet om at synge Piet Heins „Det er Danmark" til Niels Svenningsens melodi da capo.

Så læste vegetarforfatteren Josef Petersen en af sine noveller „Søvngængeren", et studie i psykologi, der var så spændende, at tilhørerne ovenpå måtte afspænde sig ved en passiar ved det „fælles kaffebord".

I sin nytårstale påpegede havebrugskonsulent H. Mosegaard det vanskelige ved at skulle byde det nye år velkommen — det gav ikke gode løfter i starten. Han causerede på sin joviale måde over forskellige emner med tilknytning til vegetarismen og sluttede med en henvisning til, at de lærde mente, at tæmningen af vildtlevende dyr — „opfindelsen af tamkvæget" — havde gjort det muligt for menneskene at leve tættere sammen og derfor havde givet kulturen vækstbetingelser. Ved overgang til vegetarisk levevis — ved afskaffelse af husdyrbruget — vilde menneskene kunne leve endnu tættere sammen, hvilket altså skulde give mulighed for endnu større kultur — og for langt større arealer u d e n kultur til glæde for dem, der i hvert fald periodevis sætter stor pris på den frie natur og på ensomheden.

Forevisningen af aftenens tre films: Kongens fødselsdagsfilm, en film fra en dansk industrivirksomhed (Boston Blacking Co.), hvor D.v.f.s formand og skomagermester Madsen med jubel genkendtes blandt de medvirkende, og til slut en henrivende Danmarksfilm med Axel Schiøtz henrykkende gengivelse af danske sange, bidrog til, at man gik hjem med en følelse af ikke blot at have støttet foreningen og opmuntret bestyrelsen ved at møde op, men også have givet sig selv en dejlig aften.

— - — -

B. T. bragte dagen efter nogle særdeles vellykkede lynskud af flere af festens deltagere.

Ved medlemsmødet i marts (den 11.) vil forfatteren Josef Petersen holde et foredrag om „Kultur og vegetarisme". Hr. J. P. mener efter indgående historiske studier at kunne føre bevis for, at kulturen er opstået i et plantespisende samfund.

Exempel for os andre. Et medlem sender foruden sit eget bidrag abonnement for 2 og gaver til foreningen og børnehjemsfondet, 10 kr. til hver. Hvis blot 10 andre viste samme storsind og interesse, vilde foreningens økonomiske krise snart være overstået. Hvem vil være med hertil?

Gaver. Til foreningen: Zenia 10 kr., Karen Christensen 4 kr., Thygesen 5 kr., Ingeborg Andersen 4 kr., Fokdal 5 kr., Kauffeldt 5 kr., d. 8 kr.
Til børnehjemsfondet: Zenia 10 kr.

Dansk vegetarisk forening: Istedgade 7, st., København V. Tlf. Vester 3509, postkonto 25656. Oplysningskontor, litteratursalg, bibliotek, kassererkontor og Vegetarisk tidsskrifts expedition.
Dansk vegetarisk forenings og Københavnsafdelingens formand: Repr. N. Nielsen, Gentoftegade 56 C, Gentofte, tlf. Gentofte 1782y.

Vegetarisk tidsskrifts redaktion: Skoleinspektør Oluf Egerod, Bellahøj skole, Svenskelejren 18—20, Brønshøj. Tlf. Bella 2282 og 2782 (privat). — Postkonto 282 til dr. Mich. Larsens børnehjemsfond.

Fyns stifts afdeling. Formand: Prokurist Helmer Fogedgaard, Skrobelev, Langeland. - Kasserer: Georg Clausen, Rødegaardsvej 106, Odense.

Kontingent: Enkeltmedlemmer kr. 5,00, ægtepar kr. 7,00, medlemmer under 20 år kr. 3,00.

Abonnement på bladet kr. 4,00. Bladet kan bestilles hos postvæsenet samt hos redaktionen og expeditionen. Enkeltnumre 35 øre.

Kokke-Enepige.

En absolut dygtig og proper ung pige, som helt selvstændigt kan påtage sig husforelsen i et villahjem i Hellerup med 3 voxne personer, søges. Hovedsagentlig vegetarisk levevis. Beliggenhed ved Øresund, nær taxtgrænsen, eget badehus. Løn 100 kr., god frihed, gode anbefalinger forlanges. **Andersen, Onsgaardsvej 39, Hellerup.**

Til hjælp i et gartneri

på Koldingegnen søges for sommeren en ung mand eller pige.

Gartner Svend G. Bang, Alminde, Jylland

Stud. techn. søger **vegetarisk middag** i Brønshøj-Vanløse. Tilbud bedes sendt til

lærer Karl Skov, Haarlev.

Lettere husbestyrerindeplads

søges i pænt vegetarisk, gerne musikalsk hjem af 50-årig landmandsdatter. Ledig grundet dødsfald. Billet mrkt. „Musik" til oplysningskontoret, Istedgade 7, København V.

Æblebladethe

fra **usprøjtede** æbletræer kan fås i små og store partier. Procenter gives til medlemmer.

Fritz A. Magnussen, Langhøj 4, Hvidovre, Valby. Hvidovre 711.

Mindre frimærkesamling

— sorteret eller usorteret — købes. Se i Deres gemmer, om De har breve med ældre frimærker. Tilbud sendes til **bogtrykker Wilh. Date, Westend 3, København V.**

Priser: Heftet kr. 7,50
Kartonneret - 8,50
Shirting - 10,00
Skindimit. - 12,00

„SUND MAD skaber SUNDE HJEM"

Den nye vegetariske kogebog, som alle bør eje.

Af Nora Thomsen.
Examineret husholdningslærerinde.
Flerårig køkkenchef på Skodsborg badesanatorium.

Som indledning en meget interessant
„Kortfattet Ernæringslære"
Af overlæge **Carl Ottosen,** Skodsborg.

En nutids-kogebog med værdifuld vejledning i tilberedning af den bedste kost for sunde og syge. 27 firefarvede illustrationer. Foruden ca. 550 opskrifter gives afsnit om bagning, syltning og henkogning samt et betydningsfuldt diætafsnit for afmagrende og fedende kost, sukkersygediæt og fl. a.

SUNDHEDSBLADETS EXPEDITION,
Suomisvej 5, København V. Tlf. Nora 860.

RAASTRUP KURSTED
(ved Christiansminde, SVENDBORG)

Modtager gæster til ferie, hvile og behandling.

ANNA ULLERUP HAAHR - Tlf. Svendborg 755

Til sundhedens fremme
styrke og arbejdsevne, spiser man næringsrigest, sundest, bedst og absolut økonomisk i

Vegetarisk restaurant
Frederiksberggade 28, Central 7827.

Udkommet:

Thorkild Hansen:
„Kiropraktik - en vej til sundhed".
Illustrationer - lægeanbefalinger patientudtalelser.
2 kr. hos Deres boghandler.

Køb den! Læs den!
Giv den til andre!

Frydenstrand badesanatorium.
(Overlæge Carl Ottosen).
Frederikshavn. Forl. prospekt og prisliste

Sundorphs frugt-the.

Denne the er fremstillet af de bedste danske råprodukter på en sådan måde, at frugternes stimulerende virkning er bibeholdt.

A/S **H. P. Sundorph,**
grundl. 1771,
Københavh. Central 239.

LÆR det internationale verdenssprog

Esperanto,

der tales af millioner og har en rig litteratur, benyttes ved internationale kongresser, kursus og rejser og er fag i skolen i mange lande.

Alle oplysninger gennem

Dansk Esperanto Bureau,
Østergade 13, Rudkøbing.

Spis i

Skodsborg restauranten
St. Kongensgade 36-38
Central 9656

vitaminrig, veltillavet. sund og nærende mad
— også råkostretter

Sana Godthaabsvej 62 A
Tlf. Gothåb 4290.

Sundhedsfødevarer — Kolonial.
Bringes overalt.

SKODSBORG
BADESANATORIUM

Fysisk-dietetisk kuranstalt med medicinsk klinik.

Behandling af rheumatiske lidelser, sygdomme i mave og tarm, stofskifte, hjerte og nervesystem m. m.

Forlang prospekt. Tlf. Skodsborg 200.

date's tryk, københavn v.